

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Ing. Oľga Hetényiová, hlavná kontrolórka
Číslo materiálu:	962/2025
Názov materiálu:	Správa o výsledku kontroly dodržiavania zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v z.n.p. a Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení dodatku č. 1 v časti – zahraničná služobná cesta
Spracovateľ:	Ing. Oľga Hetényiová, hlavná kontrolórka Ing. Veronika Lörinczová, referentka kontrolórka Ing. Michaela Koščová, referentka kontrolórka
Napísal:	Ing. Oľga Hetényiová, hlavná kontrolórka Ing. Veronika Lörinczová, referentka kontrolórka Ing. Michaela Koščová, referentka kontrolórka
Prizvať:	-
Dátum rokovania MZ:	26.06.2025
Dátum vyhotovenia:	04.06.2025

Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre p r e r o k o v a l o Správu o výsledku kontroly dodržiavania zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v z.n.p. a Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení dodatku č. 1 v časti – zahraničná služobná cesta a) b e r i e n a v e d o m i e Správu o výsledku kontroly dodržiavania zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v z.n.p. a Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení dodatku č. 1 v časti – zahraničná služobná cesta a opatrenia prijaté na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou b) u k l a d á hlavnej kontrolórke vykonať kontrolu plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou T: 28.02.2026 K:MR
Podpis predkladateľa:	Ing. Oľga Hetényiová, v.r

Správa o výsledku kontroly

V zmysle ustanovenia § 18g zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, Pravidiel kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Nitry, Plánu kontrolnej činnosti na I. polrok 2025 a písomného poverenia hlavného kontrolóra č. 3/2025 zo dňa 10.03.2025 vykonali Ing. Oľga Hetényiová, hlavný kontrolór, Ing. Michaela Koščová, referent kontrolór a Ing. Veronika Lörinczová, referent kontrolór kontrolu s názvom: **Kontrola dodržiavania zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v z.n.p. a Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení dodatku č. 1 v časti – zahraničná služobná cesta.**

Kontrolovaný subjekt: Mestský úrad v Nitre

Kontrola bola vykonaná v termíne: 10.03.2025 – 19.05.2025

Kontrolované obdobie: od roku 2022 - aktuálny stav v čase kontroly

Predmetom kontroly bolo overenie dodržiavania ustanovení zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov a internej Smernice primátora mesta týkajúcej sa cestovných náhrad so zameraním na pravidlá a postupy pri vysielaní zamestnancov na zahraničné pracovné cesty a čerpanie súvisiacich cestovných náhrad.

Cieľom kontroly bolo overiť dodržiavanie správnosti postupu pri poskytovaní a vyúčtovaní cestovných náhrad a iných plnení pri zahraničných pracovných cestách (ďalej aj ako „ZPC“) a to v súlade s platnou legislatívou a internými predpismi, najmä v oblasti nárokov na stravné, vreckové, preukazovania výdavkov a vedenia dokumentácie. Kontrola bola tiež zameraná na efektívnosť a účelovosť vynaložených finančných prostriedkov na ZPC.

Kontrola bola vykonaná z podkladov a vyjadrení predložených kanceláriou primátora, odborom dopravy, kanceláriou prednostu a odborom ekonomiky a rozpočtu.

1. Legislatíva v oblasti poskytovania cestovných náhrad pri zahraničných pracovných cestách

Všeobecne záväzné predpisy

- Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v platnom znení (ďalej aj ako „zákon o cestovných náhradách“)

Zákon o cestovných náhradách prešiel v priebehu kontrolovaného obdobia viacerými zmenami, ktoré sa týkali ustanovení upravujúcich náhrady pri zahraničných pracovných cestách. V priebehu kontrolovaného obdobia niektoré ustanovenia boli vypustené a nahradené inými, prípadne boli doplnené ďalšie nové ustanovenia.

- Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o finančnej kontrole“)

Zákon o finančnej kontrole stanovuje pravidlá pre vykonávanie finančnej kontroly v rámci orgánov verejnej správy.

-
- Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 401/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách.

Interné predpisy:

- Smernica primátora mesta Nitry č. 2/2018 o účtovaní a obehu účtovných dokladov v znení Dodatku č. 2 účinná od 01.01.2020 a platná do 14.06.2022
- Smernica primátora mesta Nitry č. 1/2022 o účtovaní a obehu účtovných dokladov účinná od 15.06.2022 a platná do 10.09.2023
- Smernica primátora mesta Nitry č. 14/2023 o účtovaní a obehu účtovných dokladov účinná od 11.09.2023 a platná do 31.12.2023
- Smernica primátora mesta Nitry č. 1/2024 o účtovaní a obehu účtovných dokladov účinná od 01.01.2024 a platná do 14.05.2024
- Smernica primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách účinná od 15.05.2024 v znení Dodatku č. 1, ktorý nadobudol účinnosť od 16.09.2024

Ustanovenia upravujúce poskytovanie cestovných náhrad pri zahraničných pracovných cestách boli v kontrolovanom období do 14.05.2024 súčasťou Smerníc primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023, 1/2024 o účtovaní a obehu účtovných dokladov (ďalej aj ako „smerníc primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023, 1/2024“). Dňom 15.05.2024 nadobudla účinnosť Smernica primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách (ďalej aj ako „smernica primátora mesta Nitry č. 9/2024“), ktorá určuje okrem iného aj postup pri poskytovaní cestovných náhrad pri zahraničných pracovných cestách.

- Smernica primátora mesta Nitry č. 2/2016 o finančnej kontrole účinná od 01.01.2016
Smernica primátora mesta Nitry č. 2/2016 o finančnej kontrole upravuje podrobnosti výkonu finančnej kontroly v podmienkach mesta Nitry.

Kontrolný orgán pri kontrole dodržiavania zákona o cestovných náhradách a Smerníc primátora mesta Nitry týkajúcich sa ZPC, vždy zohľadnil v danom čase platné znenie príslušných ustanovení.

2. Kontrola poskytovania a vyúčtovania cestovných náhrad pri zahraničných pracovných cestách

Zahraničná pracovná cesta je cesta zamestnanca do inej krajiny, ktorá je vykonávaná za účelom plnenia pracovných povinností. Môže ísť o služobnú cestu na rokovania, školenia, konferencie, obchodné stretnutia, alebo iné profesijné aktivity. Zahraničná pracovná cesta je zvyčajne spojená s náhradami, ako sú cestovné náklady, ubytovanie, stravné a iné výdavky, ktoré zamestnávateľ vypláca alebo refunduje.

Z dokladov predložených ku kontrole bolo identifikované, že agenda ZPC v rámci kontrolovaného subjektu je vedená na viacerých odboroch. Ku kontrole boli predložené Evidencie príkazov k zahraničnej pracovnej ceste vedené kanceláriou primátora, Príkazy k ZPC vrátane ich vyúčtovania vedené odborom ekonomiky a rozpočtu (ďalej aj ako „OEaR“), ďalej boli kanceláriou prednostu predložené poisťné zmluvy a zoznamy poistených osôb podľa jednotlivých rokov. Okrem uvedených dokumentov boli vybrané Príkazy k ZPC (cieľom cesty boli partnerské mestá) predložené referentom, ktorý je zaradený na odbore komunikácie a propagácie. Kontrolný orgán pri kontrole preveril, či boli jednotlivé zahraničné pracovné cesty riadne zaevidované, prekontroloval náležitosti vystavených Príkazov k ZPC, výšku cestovných náhrad, či boli vyplatené v rámci stanovených limitov, správnosť

vyúčtovaní ZPC, overil dodržiavanie vyznačenia základnej finančnej kontroly ako aj poistenie osôb vyslaných na ZPC.

2.1 Príkaz k zahraničnej pracovnej ceste

V Smerniciach primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023 a 1/2024 sa v bode 7.4 uvádza, že osoba vyslaná na ZPC si vypíše doklad „Príkaz k zahraničnej pracovnej ceste“ (príloha č. 3) a je zodpovedná za zabezpečenie potrebných podpisov. Osoby oprávnené podpisovať Príkazy k zahraničnej pracovnej ceste sú v daných smerniciach uvedené.

Ďalej sa v daných smerniciach uvádza, že osoba vyslaná na pracovnú cestu predloží referentovi odboru ekonomiky a rozpočtu Príkaz k zahraničnej pracovnej ceste najneskôr 3 pracovné dni pred pracovnou cestou.

V Smernici primátora mesta Nitry č. 9/2024 platnej od 15.05.2024 je uvedené, že osoba, ktorá je vyslaná na ZPC je povinná vypísať Cestovný príkaz k zahraničnej pracovnej ceste (príloha č. 3). Svojím podpisom vyjadří súhlas s vyslaním na ZPC. Podpismi opatrený cestovný príkaz je osoba vyslaná na ZPC povinná predložiť na zaevidovanie poverenému zamestnancovi kancelárie primátora. Následne osoba vyslaná na ZPC predloží referentovi odboru ekonomiky a rozpočtu podpismi zabezpečený Cestovný príkaz k ZPC najneskôr 3 pracovné dni pred plánovanou pracovnou cestou za účelom vyčíslenia výšky preddavku, ktorý bude pred ZPC poskytnutý. V prípade použitia pri ZPC iného cestného motorového vozidla ako cestného motorového vozidla zamestnávateľa je súčasťou cestovného príkazu dohoda o použití iného cestného motorového vozidla. Cestovné náhrady budú v takom prípade poskytnuté maximálne do výšky sumy platného cestovného lístka verejnej dopravy platnej v čase uskutočnenia pracovnej cesty. V závislosti od typu motora akým je motorové vozidlo poháňané, použije správny typ dohody/prílohy. V prípade použitia elektromobilu budú cestovné náhrady poskytnuté v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách. Použitie môže byť len motorové vozidlo, ktoré je havarijne poistené. Osoba vyslaná na pracovnú cestu je povinná na pracovnej ceste mať cestovný príkaz pri sebe.

Smernica primátora mesta Nitry č. 9/2024 v čl. 5, časť Cestovný príkaz k zahraničnej pracovnej ceste v bode 1. uvádza, že osoba vyslaná na pracovnú cestu svojim podpisom vyjadří súhlas s vyslaním na ZPC. Cestovný príkaz k zahraničnej pracovnej ceste (príloha č. 3) neobsahuje „predtlač“ pre vyjadrenie súhlasu osoby s vyslaním na ZPC. Uvedené komplikuje dodržiavanie daného bodu predmetnej smernice.

Kontrolné zistenia:

- *v predloženom Príkaze k ZPC v roku 2022 (Príkaz k ZPC č. 27/2022) nebola dodržaná povinnosť zabezpečenia dvoch podpisov v zmysle Smerníc primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023 a 1/2024;*
- *v roku 2022 bol predložený Príkaz k ZPC č. 3/2022, ktorého účelom bol služobný odvoz dvoch osôb vyslaných na ZPC do Brna (Česká republika). Kontrolou však bolo zistené, že uvedené osoby v danom termíne nepredložili vlastné Príkazy k ZPC, ani príslušné vyúčtovania. Kontrolou nebolo možné preukázať dôvody ich ZPC;*
- *takmer vo všetkých prípadoch zo strany osôb vyslaných na ZPC nebola dodržaná povinnosť predkladať Príkaz k ZPC najneskôr 3 pracovné dni pred pracovnou cestou referentovi odboru ekonomiky a rozpočtu;*

- *opakujúcim sa nedostatkom bola absencia dátumu podpisu osôb oprávnených podpisovať Príkaz k ZPC, prípadne bol dátum uvedený až po uskutočnení ZPC. Ďalšími nedostatkami bola absencia uvedenia spolucestujúcich ako aj neúplne vyplnenie predpísaných údajov uvedených na Príkaze k ZPC;*
- *v roku 2024 pri CP k ZPC č. 17/1 bola použitá príloha č. 3 pričom mala byť použitá príloha č. 5, nakoľko sa jednalo o motorové vozidlo poháňané elektromotorom.*

2.2 Evidencia zahraničných pracovných ciest za kontrolované obdobie

Podľa čl. 7 Smerníc primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023, 1/2024 platných v danom čase a čl. 5 Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 vedie Evidenciu príkazov k zahraničnej pracovnej ceste kancelária primátora. Podrobnosti vedenia tejto evidencie jednotlivé smernice neupravujú. Kontrolovaný subjekt (kancelária primátora) predložil ku kontrole Evidencie zahraničných pracovných ciest za roky 2022, 2023, 2024 a 2025 (do 28.02.2025), ktorú uvádzame nižšie.

Tab. č. 1: Prehľad počtu zaevidovaných príkazov k ZPC a krajín do ktorých boli ZPC plánované

Rok	Počet zaevidovaných príkazov k zahraničným pracovným cestám	□ieľová krajina
2022	61	Česká republika, Taiwan, Rakúsko, Chorvátsko, Poľsko, Švédsko, Maďarsko, Grécko, Srbsko, Nemecko, Island, Lotyšsko
2023	116	Maďarsko, Kolumbia, Nemecko, Česká republika, Taliansko, Estónsko, Rakúsko, Lotyšsko, Chorvátsko, Srbsko, Poľsko, Švédsko, Nórsko
2024	125	Poľsko, Česká republika, Rakúsko, Litva, Španielsko, Chorvátsko, Belgicko, Srbsko, Lotyšsko, Spojené štáty americké, Holandsko, Fínsko, Rumunsko
2025 (do 28.02.2025)	0	-

Predložená evidencia obsahovala číslo ZPC, dátum zaevidovania, meno cestujúceho, odbor/útvar, mesto/štát/krajinu, obdobie od – do a počet dní. Kontrolou bolo zistené, že nie všetky zaevidované ZPC boli aj zrealizované (ZPC do cieľovej krajiny Taiwan v 3/2022, Poľsko v 9/2023, Švédsko v 8/2023), prípadne sa ich nezúčastnili všetky zaevidované osoby.

V predloženej evidencii boli čísla ZPC pridelené do poradia ako boli predložené na zaznamenanie do evidencie bez ohľadu na časový sled, nebola zachovaná kontinuita číslovania a vo viacerých prípadoch boli zaevidované až po dátume uskutočnenia pracovnej cesty. Evidencie ZPC boli v jednotlivých rokoch vedené ručne, pričom dochádzalo k dopĺňaniu, prepisovaniu, vyškrtávaniu ZPC, osôb a dátumov, čo viedlo k neprehľadnosti a nečitateľnosti upravovaných záznamov. V predloženej evidencii absentovali niektoré mená cestujúcich, čísla ZPC uvedené v evidencii neboli zhodné s číslami uvedenými na

predložených príkazoch k ZPC. Ďalej k niektorým evidovaným ZPC neboli predložené príkazy a vyúčtovania k ZPC a v niektorých prípadoch boli príkazy k ZPC zaevidované až po uskutočnení pracovnej cesty, alebo neboli zaevidované vôbec. Evidencia obsahovala aj zaevidovanú ZPC, ktorej boli pridelené dve rozdielne čísla. Predložená evidencia bola nepresná, nekompletná a nekorešpondovala s predloženými príkazmi k ZPC.

Poznatok ÚHK:

Nepresnosti v evidencii ZPC, ako aj skutočnosť, že kancelária primátora neparticipuje na ďalšom spracovaní agendy ZPC a nedisponuje dostatočnými informáciami o zmenách po ich zaevidovaní, naznačujú potrebu stanovenia jasných pravidiel pre tvorbu evidencie a centralizácie celej agendy do jedného, maximálne dvoch odborov.

2.3 Preddavky na náhrady a vyúčtovanie preddavkov

V zmysle § 36 zákona o cestovných náhradách je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi preddavok na náhrady do sumy predpokladaných náhrad pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu. Uvedený preddavok je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi v eurách, alebo v cudzej mene v rozsahu a v sume podľa času trvania a podmienok ZPC. Zároveň je okrem iného v § 36 uvedené, že zamestnanec je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa skončenia pracovnej cesty predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a vrátiť nevyúčtovaný preddavok, ak nie je vo vnútornom predpise určená dlhšia doba, najdlhšie však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola pracovná cesta skončená. Zamestnávateľ je povinný do 10 pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov vykonať vyúčtovanie zahraničnej pracovnej cesty - znížiť, alebo zvýšiť sumu nároku na náhrady o poskytnutý preddavok.

Smernice primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023 a 1/2024 v bode 7.4 okrem iného uvádzajú, že referent odboru ekonomiky a rozpočtu vypočíta nárok na zúčtovateľný preddavok a uskutoční výber valút.

Smernica primátora mesta Nitry č. 9/2024 v čl. 5 uvádza, že mesto poskytne účastníkovi ZPC preddavok v eurách alebo inej cudzej mene podľa predpokladaného času trvania a podmienok ZPC. Osoba vyslaná na pracovnú cestu predloží referentovi OEaR Cestovný príkaz k ZPC najneskôr 3 pracovné dni pred plánovanou pracovnou cestou za účelom vyčíslenia výšky preddavku, ktorý mu bude pred ZPC poskytnutý. Poverený zamestnanec OEaR vyčíslí nárok a zabezpečí vyplatenie preddavku osobe vyslanej na ZPC v požadovanej cudzej mene.

Kontrolou Preddavkov na ZPC bolo zistené, že v kontrolovanom období boli preddavky vyplatené len na základe požiadavky zo strany zamestnancov uvedenej v Príkaze k ZPC. Všetky poskytnuté preddavky boli aj vyúčtované v rámci Vyúčtovania ZPC.

Kontrolou bolo zistené, že preddavky na náhrady neboli poskytnuté všetkým zamestnancom vyslaným na zahraničnú pracovnú cestu v kontrolovanom období. V roku 2022 boli poskytnuté preddavky 15 zamestnancom, v roku 2023 boli poskytnuté preddavky 18 zamestnancom a v roku 2024 neboli poskytnuté preddavky žiadnemu zamestnancovi vyslanému na zahraničnú pracovnú cestu. Uvedené je nedodržaním § 36 zákona o cestovných náhradách.

2.4 Komerčné poistenie

V zmysle §11 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách patrí zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste náhrada preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí, táto náhrada zamestnancovi nepatrí, ak ho takto poistil zamestnávateľ. Zároveň zákon upravuje možnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi náhradu preukázaných výdavkov aj na iné druhy poistenia, táto náhrada zamestnancovi nepatrí, ak ho takto poistil zamestnávateľ.

V Smerniciach primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023 a 1/2024 nebolo komerčné poistenie upravené. Kontrolovaný subjekt bližšie špecifikácie týkajúce sa komerčného poistenia upravil až v Smernici primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách. V čl. 5 v časti Cestovný príkaz k zahraničnej pracovnej ceste v bode 4 je uvedené, že **každý účastník ZPC musí byť poistený**. Poistenie nevyhnutných liečebných nákladov pri ZPC zabezpečuje poverený zamestnanec kancelárie prednostu.

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole:

- Hromadnú poisťnú zmluvu o poistení počas zahraničných pracovných ciest č. 37 737 006, uzatvorenú dňa 14.11.2012 so spoločnosťou Union poisťovňa, a.s. na dobu neurčitú pre všetkých zamestnancov;
- Individuálne cestovné poistenie Travel insurance č. 56 923 748, na dobu určitú od 16.09.2024 do 21.09.2024 so spoločnosťou Union poisťovňa, a.s. pre prednostu MsÚ;
- Individuálne cestovné poistenie Svet č. 2409 540 788, uzavreté na dobu určitú od 09.06.2024 do 08.06.2025 so spoločnosťou Generali Poisťovňa pre primátora mesta;
- Zoznamy zamestnancov nahlásených/poistených do poisťovne – zahraničná pracovná cesta za kontrolované obdobie.

V kontrolovanom období neboli zo strany kontrolovaného subjektu v rámci vyúčtovania ZPC preplatené žiadne náhrady preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí.

Tab. č. 2: *Prehľad počtu poistených osôb (zamestnancov/poslancov) pri ZPC na základe uzatvorených zmlúv*

rok	2022	2023	2024	2025 (do 28.02.2025)
počet poistených	33	78	79	0

Vzhľadom k tomu, že Smernica primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách ktorá stanovuje povinnosť, že každý účastník ZPC musí byť poistený bola účinná od 15.05.2024 sa kontrolný orgán pri kontrole poistenia nevyhnutných liečebných nákladov pri ZPC zameral pri kontrole na obdobie od 15.05.2024. Kontrolný orgán porovnal ku kontrole predložené Zoznamy zamestnancov nahlásených do poisťovne s predloženými Príkazmi k zahraničným pracovným cestám za obdobie od 15.05.2024 do 28.02.2025. Pri porovnaní bolo zistené, že nie všetci zamestnanci, ktorí boli vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu v kontrolovanom období boli aj poistení zamestnávateľom.

Kontrolný orgán požiadal kontrolovaný subjekt listom zo dňa 07.04.2025 o vyjadrenie k vyššie uvedeným skutočnostiam. Kontrolovaný subjekt vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 09.04.2025 uviedol, cit.: *“Poistení boli pred každou zahraničnou služobnou cestou všetci zamestnanci, o ktorých poistenie bolo požiadané. Na základe týchto požiadaviek boli hlásení prostredníctvom maklérskej*

spoločnosti poisťovniam, s ktorými má Mesto Nitra uzatvorené cestovné poistenie. Ak vznikol nesúlad medzi zahraničnými cestovnými príkazmi a poistením, požiadavka na poistenie nebola kancelárii prednostu hlásená. Nemáme vedomosť o tom, že by bolo administratívnym spôsobom párované cestovné poistenie s podpísanými zahraničnými cestovnými príkazmi alebo finančnými nákladmi súvisiacimi s týmito cestami (letenky, ubytovanie, cestovné lístky)“.

Kontrolou nebolo možné preukázať dodržanie čl. 5 Cestovný príkaz k ZPC - bod 4 smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 t.j. každý účastník ZPC musí byť poistený.

Výsledky kontroly ako aj vyjadrenie kontrolovaného subjektu potvrdzujú nesystémové spracovávanie agendy súvisiacej so ZPC. Rozdelenie procesov uvedených v ustanoveniach smernice týkajúcich sa ZPC medzi viaceré odbory prispieva nekompatibilnému procesu spracovania ZPC.

Kontrolné zistenia:

- **absencia poistenia niektorých účastníkov ZPC zo strany zamestnávateľa od 15.05.2024, čím nebol dodržaný čl. 5, bod 4 Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení Dodatku č. 1;**
- **poistenie osôb, napriek zrušeným zahraničným pracovným cestám v roku 2024 v 5 prípadoch;**
- **trvanie ZPC uvedené na Príkaze k ZPC sa nezhoduje s dátumom trvania cesty v zoznamoch zamestnancov nahlásených do poisťovne v roku 2024 v 7 prípadoch.**

2.5 Vreckové

V zmysle § 14 zákona o cestovných náhradách môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi pri ZPC popri náhrade preukázaných potrebných vedľajších výdavkov aj vreckové vo výške do 40 % z platnej dennej sadzby stravného podľa dĺžky trvania ZPC.

V bode 7.4 smerníc primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023 a 1/2024 je uvedené, že osobe vyslanej na pracovnú cestu sa poskytne vreckové v príslušnej cudzej mene vo výške 25% z platnej dennej sadzby stravného podľa dĺžky trvania zahraničnej pracovnej cesty. Uvedené ustanovenie je aj súčasťou Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách. Zároveň v uvedenej smernici sa uvádza, že vreckové slúži na výdavky, ktoré nie je možné zo strany osoby vyslanej na ZPC preukázať a vzniknú mu v súvislosti so ZPC.

Pri kontrole výšky vreckového bolo zistené, že osobám poslaným na ZPC v rokoch 2022, 2023 a 2024 bolo vyplatené vreckové vo výške 25% z platnej dennej sadzby stravného podľa dĺžky trvania zahraničnej pracovnej cesty. V kontrolovanom období bolo vreckové vyplatené v rámci Vyúčtovania ZPC. Kontrolou výšky vreckového neboli zistené rozdiely.

2.6 Vyúčtovania zahraničných pracovných ciest

Zákon o cestovných náhradách v § 36 má ustanovené, že zamestnanec je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa skončenia pracovnej cesty predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a vrátiť nevyúčtovaný preddavok, ak nie je vo vnútornom predpise určená dlhšia doba, najdlhšie však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola pracovná cesta skončená.

Ďalej, uvedený § okrem iného ukladá povinnosť zamestnávateľa do 10 pracovných dní od predloženia dokladov vykonať vyúčtovanie pracovnej cesty a uspokojiť nároky zamestnanca, pokiaľ sa neustanovuje

v kolektívnej zmluve, vnútornom predpise, prípadne na základe písomnej dohody so zamestnancom inak. Najdlhšie však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci v ktorom boli predložené písomné doklady. Podmienky nároku zamestnanca na stravné ZPC sú upravené v §13 zákona o cestovných náhradách a výška základnej sadzby stravného pre jednotlivé krajiny je ustanovená vo všeobecnom záväznom predpise Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 401/2012 Z. z..

V smerniciach primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2022 a 1/2024 je určená povinnosť osobe vyslanej na ZPC vyúčtovať ZPC najneskôr do 10 pracovných dní od skončenia ZPC na internom tlačive „Vyúčtovanie zahraničnej pracovnej cesty“ (príloha č. 4). Vyúčtovanie ZPC v zmysle daných smerníc podpisuje primátor mesta a primátorovi zástupca primátora a hlavný kontrolór mesta.

Smernicou primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách bolo zrušené podpisovanie vyúčtovania vyššie uvedenými osobami a okrem pôvodných ustanovení uvedených v predchádzajúcich smerniciach sa doplnila povinnosť osobe vyslanej na pracovnú cestu mať pri sebe na pracovnej ceste cestovný príkaz a priložiť k vyúčtovaniu ZPC všetky originály dokladov súvisiace s vynaloženými výdavkami. Osoba vyslaná na ZPC vyplní vo vyúčtovaní ZPC potrebné údaje a po podpísaní ho odovzdá OEaR, súčasťou vyúčtovania musí byť aj správa zo ZPC. Poverený zamestnanec OEaR vyúčtovanie ZPC prekontroluje nielen z hľadiska správnosti výšky účtovných náhrad, ale zároveň aj po formálnej stránke, vykoná ZFK a po podpise vedúcim OEaR vyplatí nedoplatok resp. usporiada preplatok účastníkovi ZPC.

Kontrolný orgán pri kontrole predložených vyúčtovaní ZPC prekontroloval jednotlivé lehoty, správnosť výšky poskytnutých sadzieb stravného v závislosti od času a trvania zahraničnej pracovnej cesty, preplatené vedľajšie výdavky, správnosť výpočtu poskytnutých náhrad, vyúčtovanie preddavkov, ako aj predložené správy zo ZPC.

Kontrolou bolo zistené, že poverený pracovník OEaR na základe predložených vyúčtovaní ZPC zo strany osôb vysielaných na ZPC, vypočítal výšku stravného, vreckového, nevyhnutných ostatných výdavkov a vyplatil prípadné nedoplatky.

V niektorých prípadoch boli súčasťou predložených vyúčtovaní ZPC aj výdavky na dopravu, ubytovanie, ale aj konferenčné a účastnícke poplatky hradené osobou vyslanou na ZPC a v niektorých prípadoch tieto výdavky boli hradené vopred kanceláriou prednostu a preto neboli súčasťou vyúčtovania ZPC. Zároveň boli ku kontrole predložené aj vyúčtovania ZPC, kde neboli žiadané nároky na náhrady z dôvodu poskytnutia náhrad zo strany usporiadateľa/organizátora, príp. boli financované z rôznych projektov.

Súčasťou predložených vyúčtovaní ZPC boli aj správy zo ZPC, ktoré mali rôznu podobu od rozsiahlych správ, ktoré obsahovali nielen program, ale aj uvedenie osôb s ktorými prebehli rokovania, cez dokumentáciu v podobe fotografií až po správy, kde bola uvedená len krátka informácia, že išlo o konferenciu, školenie atď. V rámci kontroly boli predložené aj Vyúčtovania ZPC, kde správa zo služobnej cesty úplne absentovala, išlo najmä o vyúčtovania ZPC zo strany referenta pre správu dopravy a vodiča. Kontrolou neboli zistené nedostatky vo výpočte výšky jednotlivých náhrad.

Kontrolné zistenia:

Rok 2022

- ***vyúčtovania k ZPC č. 7/2022, 21/1/2022, 21/2/2022, 21/4/2022, 27/2022 boli zo strany osôb vyslaných na ZPC predložené po lehote „najneskôr 10 pracovných dní od skončenia ZPC“. Uvedené je nedodržaním § 36 ods. 7 zákona o cestovných náhradách, ako aj v danom čase platnej smernice primátora;***

- vo väčšine predložených vyúčtovaní k ZPC absentoval dátum a podpis pracovníka, ktorý cestu nariadil, čím nebol dodržaný bod 7.4 v danom čase platnej smernice primátora.

Rok 2023

- pri predložených vyúčtovaniach k ZPC č. 1/1 a 1/2 nebol pri podpise osoby vyslanej na ZPC uvedený dátum predloženia vyúčtovania ZPC, t.j. nebolo možné zistiť, či bolo vyúčtovanie predložené v zákonom stanovenej lehote;
- vyúčtovania k ZPC č. 8/1, 11/1, 11/2, 15/1, 15/2, 15/3, 15/4, 39/1, 39/2 a 39/3 boli zo strany osôb vyslaných na ZPC predložené k vyúčtovaniu po lehote „najneskôr 10 pracovných dní od skončenia ZPC“. Uvedené je nedodržaním § 36 ods. 7 zákona o cestovných náhradách, ako aj v danom čase platnej smernice primátora;
- vo väčšine predložených vyúčtovaní k ZPC absentoval dátum a podpis pracovníka, ktorý cestu nariadil, čím nebol dodržaný bod 7.4. v danom čase platnej smernice primátora;
- k zaevidovaným Príkazom k ZPC č. 6/1 a 6/2 zo dňa 09.03.2023 nebolo zo strany osôb vyslaných na ZPC vykonané vyúčtovanie ZPC, čím nebol dodržaný § 36 bod 7 zákona o cestovných náhradách, ako aj v danom čase platná smernica.

Rok 2024

➤ do 15.5.2024 (Smernica č. 1/2024 o účtovaní a obehu účtovných dokladov):

- vo väčšine predložených vyúčtovaní k ZPC absentoval dátum a podpis pracovníka, ktorý cestu nariadil, čím nebol dodržaný bod 7.4 v danom čase platnej smernice primátora;
- predložené vyúčtovania k ZPC č. 4 a 19 neboli podpísané správnou osobou oprávnenou podpisovať vyúčtovanie. Uvedené je porušením bodu 7.4 v danom čase platnej smernice primátora.

➤ od 15.5.2024 (Smernica č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení Dodatku č. 1):

- súčasťou predložených vyúčtovaní k ZPC č. 29/1, 29/2, 35/1, 35/2, 46/1, 46/2, 56/1 neboli správy zo ZPC. Uvedené je nedodržaním čl. 5 v danom čase platnej smernice primátora. Okrem vyššie uvedených prípadov absentovali v značnej miere aj správy zo ZPC vo vyúčtovaniach ZPC predložených vybranými zamestnancami kancelárie prednostu;
- vyúčtovanie k ZPC č. 38/1, 38/2 a 56/1 neobsahovali údaje potrebné k výpočtu cestovných náhrad, čím nebol dodržaný § 10a zákona o cestovných náhrad a čl. 5 v danom čase platnej smernice primátora;
- vo väčšine predložených vyúčtovaní k ZPC nebol pri podpise osoby vyslanej na ZPC uvedený dátum predloženia vyúčtovania ZPC, t.j. nebolo možné zistiť, či bolo vyúčtovanie predložené v zákonom stanovenej lehote;
- vyúčtovania k ZPC č. 16/1, 16/2, 16/3, 16/4, 19, 29/1, 29/2, 34, 36/1, 48, 55/1, 56/2, 55/6, a 56/3 boli zo strany osôb vyslaných na ZPC predložené k vyúčtovaniu po lehote „najneskôr 10 pracovných dní od skončenia ZPC“. Uvedené je nedodržaním § 36 ods. 7 zákona o cestovných náhradách, ako aj v danom čase platnej smernice primátora.

2.7 Základná finančná kontrola

ÚHK preveril aj dodržiavanie zákona o finančnej kontrole ako aj smernice o finančnej kontrole pri vyslaní zamestnanca na ZPC.

Kontrolovaný subjekt má podrobnosti výkonu finančnej kontroly upravené v Smernici primátora mesta Nitry č. 2/2016 o finančnej kontrole. Vykonávanie ZFK upravuje čl. 6 predmetnej smernice, podľa ktorej základná finančná kontrola sa vykonáva spravidla v dvoch fázach: prípravná - pred vstupom do

záväzku/pohľadávky ako je aj vystavenie cestovného príkazu a realizačná - pred uskutočnením výdavku/pred prijatím platby ako je aj preplatenie cestovných náhrad.

Dalej v čl. 6 bod 2 smernice č. 2/2016 o finančnej kontrole je okrem iného uvedené, že vykonávanie základnej finančnej kontroly potvrdia príslušní zamestnanci mesta na doklade súvisiacim s finančnou operáciou alebo jej časťou uvedením svojho mena a priezviska, podpisu, dátumu jej vykonania a vyjadrením minimálne jednej z možností vykonania základnej finančnej kontroly v zmysle § 7 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite.

Zároveň v Smernici primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách účinnej od 15.05.2024 v znení Dodatku č. 1 sú uvedené osoby, ktoré vykonávajú základnú finančnú kontrolu cestovných príkazov pred ZPC a pri vyúčtovaní ZPC.

Pri kontrole správnosti vyznačovania základnej finančnej kontroly pred vstupom do záväzku ako aj pri vyúčtovaní boli zistené pochybenia.

Kontrolné zistenia :

Prípravná fáza:

- *väčšina predložených Príkazov k ZPC vystavených v rokoch 2022, 2023 a 2024 mala vyznačenú základnú finančnú kontrolu s dátumom po uskutočnení ZPC;*
- *predložené Príkazy k ZPC vystavené v rokoch 2022, 2023 a 2024 do 15.05.2024 nemali vyznačenú základnú finančnú kontrolu pred vstupom do záväzku;*
- *predložené Cestovné príkazy k ZPC vystavené v období od 15.05.2024 nemali v 27 prípadoch vyznačený dátum vykonania ZFK, preto nebolo možné určiť, či ZFK prebehla pred uskutočnením finančnej operácie;*
- *vo viacerých predložených cestovných príkazoch k ZPC po 15.05.2024 nebola vyznačená ZFK.*

Realizačná fáza:

- *v niektorých prípadoch na predložených vyúčtovaniach ZPC v kontrolovanom období nebola vyznačená ZFK.*

Uvedenými kontrolnými zisteniami nebol dodržaný v plnom rozsahu zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a smernica č. 2/2016 o finančnej kontrole.

2.8 Administratívne nedostatky

ÚHK v rámci kontroly celého procesu spracovania agendy týkajúcej sa ZPC zistil viaceré administratívne nedostatky ktoré sa týkali najmä nedostatkov v absencii predpísaných dátumov, podpisov a iných údajov.

Kontrolné zistenia:

- *v roku 2023 predložené vyúčtovania ZPC č. 13/1, 13/2, 14/1, 14/2, 14/3 nemali uvedenú výšku poskytnutého preddavku zo strany osôb vyslaných na ZPC;*
- *v mnohých predložených vyúčtovaniach k ZPC v kontrolovanom období absentoval dátum, kedy bol skutočne doplatený rozdiel medzi poskytnutým preddavkom a nárokom;*
- *v roku 2024 v predloženom vyúčtovaní ZPC č. 36, chýbal podpis vedúceho zamestnanca OEaR v zmysle smernice č. 9/2024 o cestovných náhradách.*

3. Efektívnosť a účelovosť vynaložených finančných prostriedkov na úhradu cestovných náhrad

Efektivita a účelovosť vynaložených finančných prostriedkov na zahraničné pracovné cesty spočíva v dosiahnutí konkrétneho cieľa pri vynaložení primeraných výdavkov. V prípade ZPC by malo byť cestovné a ubytovacie náklady primerané a v súlade s rozpočtovými možnosťami kontrolovaného subjektu, pri zachovaní dosiahnutia účelu, pre ktorý sa daná cesta realizuje. Ide napríklad o využívanie cenovo výhodných leteniek a hotelov, prípadne hromadnej dopravy. Každá cesta by mala mať konkrétny cieľ a prínos pre kontrolovaný subjekt.

Hodnotenie efektívnosti vynaložených prostriedkov v podmienkach súčasného spracovania agendy týkajúcej sa zahraničných pracovných ciest je komplikované, nakoľko nie všetky výdavky súvisiace so ZPC boli evidované a spracovávané komplexne. Mnohé výdavky pri ZPC súvisiace s ubytovaním, cestovným príp. vstupné poplatky na podujatia boli hradené vopred prostredníctvom kancelárie prednostu a preto neboli zahrnuté v predložených vyúčtovaniach ZPC. Zároveň mnohé ZPC súviseli so zapojením kontrolovaného subjektu do rôznych projektov prípadne ich organizovali rôzne organizácie a ministerstvá v rámci, ktorých boli výdavky súvisiace s danou ZPC preplatené. Ďalej nielen v procese schvaľovania ZPC, ale ani v jednotlivých správach zo ZPC nie sú uvedené dostatočné informácie o účele cesty, očakávaných prínosoch, prípadne strategických cieľoch, ktoré majú byť danou cestou naplnené. Všetky vyššie uvedené údaje/fakty/informácie sú potrebné pre objektívne vyhodnotenie efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov na ZPC v podmienkach kontrolovaného subjektu.

Predložené Príkazy k ZPC väčšinou uvádzali len informácie o názve konferencie, projektového meetingu, kongresu prípadne, že ide o štúdijný pobyt, rokovanie, alebo účasť na slávnostiach a iných podujatiach v partnerských mestách. ZPC neuvádzali podrobnejšie informácie, prečo je potreba zúčastniť sa daného podujatia a aký význam má daná cesta pre kontrolovaný subjekt. Posúdenie o význame konkrétnej ZPC je v kompetencii nadriadeného zamestnanca, ktorý cestu nariadil.

Ďalej kontrolný orgán poukazuje na skutočnosť, že vo viacerých prípadoch bola zabezpečená preprava prostredníctvom šoféra so služobným vozidlom iba jednej osobe vyslanej na ZPC. Uvedené prípady sa netýkali poskytnutej prepravy pre vedenie mesta. Kontrolný orgán považuje za efektívnejšie v prípade, že je vyslaná na ZPC iba jedna osoba využívať dopravné prostriedky hromadnej dopravy, či už ide o odvoz a dovoz z letiska, ale aj konferencie, školenia a iné účasti na podujatiach.

V kontrolovanom období ZPC boli uskutočnené zamestnancami z rôznych odborov a útvarov avšak ich čerpanie bolo prevažne z kapitoly Vnútorná správa.

V nižšie uvedenej tabuľke uvádzame prehľad čerpania výdavkov na ZPC z rozpočtu mesta v kontrolovanom období podľa jednotlivých kapitol.

Tab. č. 3: Prehľad čerpania výdavkov na zahraničné pracovné cesty (údaje zo Záverečného účtu mesta Nitry).

Rok	2022	2023	2024	2025 (do 31.03.2025)
Vnútorná správa- cestovné náhrady zahraničné	7 202	14 623	16 982	1 196
Odbor školstva mládeže a športu	2 616	13	609	-
Kreatívne centrum	0	499	- *	-

Referát matričného úradu	- *	201	- *	0
Projekty pre regionálny rozvoj	- *	1 402	- *	-
Odbor projektového a strategického riadenia	- *	- *	3 530	0

* v uvedených rokoch neboli v rozpočte mesta rozpočtované žiadne finančné prostriedky na ZPC

Z údajov uvedených v tabuľke je zrejmé, že výdavky na zahraničné pracovné cesty v rámci vnútornej správy vykazujú rastúci trend počas kontrolovaného obdobia. Tento nárast môže byť dôsledkom rôznych faktorov, ako je zvýšená intenzita spolupráce s partnerskými mestami, širšie možnosti zapájania sa kontrolovaného subjektu do nových projektov a podobné. Avšak je dôležité zaviesť konkrétne opatrenia na kontrolu a redukciu nákladov, ako je napr. stanovovanie jasných rozpočtových limitov pre jednotlivé kategórie výdavkov, ako aj hodnotenie efektívnosti ZPC. Týmto spôsobom je možné zabezpečiť, že výdavky budú v súlade s plánovanými cieľmi a zároveň sa minimalizujú zbytočné náklady.

Záver

Kontrolou celého procesu spracovania agendy zahraničných pracovných ciest v kontrolovanom období boli zistené viaceré pochybenia uvedené v správe. Okrem administratívnych pochybení boli zistené nedostatky v celom systéme spracovania danej agendy či už v evidencii, v procese schvaľovania a predkladania Príkazov k ZPC, Vyúčtovaní ZPC ako aj dodržiavaní vyznačovania ZFK. Osoby vyslané na ZPC v mnohých prípadoch nedodržiavali povinnosť zaevidovania ZPC v evidencii ZPC vedenej kanceláriou primátora pred uskutočnením pracovnej cesty, opakujúcim zistením bola absencia poistenia účastníkov ZPC, ktoré zabezpečuje kancelária prednostu. Najvýraznejším nedostatkom, ktorého neplnenie zo strany osôb vyslaných na ZPC malo vplyv na dodržiavanie ďalších povinností kontrolovaného subjektu bolo nedodržanie povinnosti predkladania Príkazov k ZPC referentovi odboru ekonomiky a rozpočtu najneskôr 3 pracovné dni pred pracovnou cestou. Na daný nedostatok nadväzuje nedodržiavanie zákonom stanovenej povinnosti zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi preddavok na náhrady. Ďalej opakujúcim nedostatkom bolo aj nepodpisovanie Vyúčtovania zahraničnej pracovnej cesty primátorom mesta. Uvedenými kontrolnými zisteniami boli porušené jednotlivé ustanovenia zákona č. 283/2002 o cestovných náhradách v platnom znení, zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj príslušné ustanovenia platných Smerníc primátora mesta Nitry č. 2/2018, 1/2022, 14/2023 a 1/2024 o účtovaní a obehu účtovných dokladov a ustanovenia Smernice primátora mesta Nitry č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení Dodatku č. 1. Súčasný stav poukazuje na nedostatočnú informovanosť osôb vysielaných na ZPC o ich povinnostiach vyplývajúcich zo zákona ako aj platných smerníc, ale aj na nesystémové usporiadanie agendy súvisiacej s agendou ZPC v rámci MsÚ. Rozdelenie agendy trom rôznym odborom v rámci MsÚ bez zabezpečenia vzájomnej kontroly a výmeny informácií prinieslo množstvo pochybení a nezrovnalostí v predložených dokladoch. Efektívnosť a účelovosť vynaložených finančných prostriedkov na zahraničné pracovné cesty sú zásadne ovplyvnené jasným stanovením cieľov čo je očakávaným prínosom od ZPC.

Návrh správy o výsledku kontroly prevzal prednosta MsÚ Mgr. Martin Horák dňa 21.05.2025. Kontrolovaný subjekt bol oprávnený v lehote do 28.05.2025 predložiť písomné námietky ku kontrolným zisteniam a tiež k návrhu odporúčaných opatrení na nápravu zistených nedostatkov.

Kontrolovaný subjekt dňa 28.05.2025 podal písomné zdôvodnenie k obsahovej časti textu správy o výsledku kontroly, ktoré nemali charakter námietok.

Správa o výsledku kontroly bola prerokovaná dňa 02.06.2025 a s jej obsahom bol oboznámený Mgr. Martin Horák, prednosta MsÚ.

Na základe výsledku kontroly boli kontrolovaným subjektom prijaté nasledovné opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou:

1. Spresniť a doplniť Smernicu primátora mesta Nitra č. 9/2024 o cestovných náhradách v znení dodatku č. 1 s ohľadom na potreby mesta a elimináciu kontrolných zistení.
Termín: 31.12.2025
Zodp.: Ing. Ivan Daniš, vedúci odboru ekonomiky a rozpočtu
2. Sústrediť agendu týkajúcu sa ZPC tak, aby bola zabezpečená kontinuita procesov spracovania.
Termín: 31.12.2025
Zodp.: Mgr. Martin Horák, prednosta MsÚ
3. Upozorniť všetkých zamestnancov na dodržiavanie zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v z.n.p. a Smernice primátora mesta Nitra o cestovných náhradách.
Termín: 30.06.2025
Zodp.: Mgr. Martin Horák, prednosta MsÚ
4. Upozorniť všetkých zamestnancov na dodržiavanie zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Smernice primátora mesta Nitra č. 2/2016 o finančnej kontrole.
Termín: 30.06.2025
Zodp.: Mgr. Martin Horák, prednosta MsÚ